

MÔ HÌNH ĐẢM BẢO PHƯƠNG PHÁP KHOA HỌC TRONG ĐÀO TẠO VẬN ĐỘNG VIÊN CẤP CAO

Đặng Văn Dũng⁽¹⁾

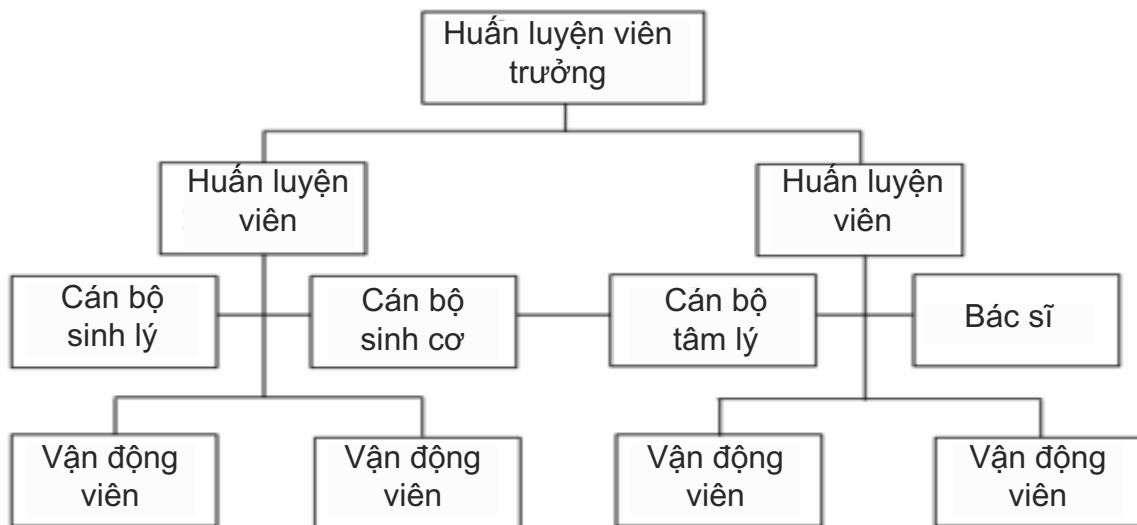
Ngày nay, không thể đạt thành tích cao trong thể thao nếu như không đảm bảo phương pháp khoa học trong đào tạo VĐV. Dựa trên kinh nghiệm ở Úc và Vương quốc Anh, cũng như kinh nghiệm của Liên bang Nga, có thể đưa ra hai mô hình cơ bản đảm bảo phương pháp khoa học trong đào tạo VĐV cấp cao, đó là: mô hình ưu tiên huấn luyện viên – còn gọi là mô hình huấn luyện (sơ đồ 1) và mô hình ưu tiên cán bộ khoa học – còn gọi là mô hình khoa học (sơ đồ 2).

Mô hình "huấn luyện" chính thức được áp dụng tại Úc và được sử dụng rộng rãi ở Anh, cũng như các nước phương Tây khác. Trong mô hình này, mỗi huấn luyện viên sẽ quyết định và tổ chức công việc của các bộ khoa học với vận động viên. Nguồn gốc của mô hình này được bắt nguồn từ văn hóa của thể thao phương Tây, nơi

mà các huấn luyện viên bắt đầu làm việc với tư cách huấn luyện viên nghiệp dư.

Mô hình "Khoa học" đã được phát triển ở Liên Xô (cũ) và đã được sử dụng rộng rãi ở nhiều nước trong khối xã hội chủ nghĩa trước đây, đặc biệt là ở CHDC Đức trước kia. Mô hình này là một trong những lý do minh chứng cho sự thành công vượt trội của những quốc gia này ở các môn thể thao Olympic. Nguồn gốc của mô hình nằm trong cơ cấu tổ chức thể thao quốc gia, nơi mỗi huấn luyện viên là một người làm công ăn lương.

Mặc dù cả mô hình ưu tiên huấn luyện viên và mô hình ưu tiên cán bộ khoa học đều đã khẳng định được tính ưu việt của mình, song chúng cũng luôn tồn tại những nhược điểm.

Sơ đồ 1. Mô hình "huấn luyện" đảm bảo phương pháp khoa học trong đào tạo vận động viên cấp cao

Ưu điểm của mô hình "huấn luyện": 1) Sự đa dạng của các phương pháp và kỹ thuật tạo ra một số kết quả ở mức trung bình. Sự thất bại của một huấn luyện viên đã có hầu như không có ảnh hưởng đến kết quả của đội; 2) Có khả năng

thu hút được nhiều HLV giỏi với phương pháp huấn luyện độc đáo của họ.

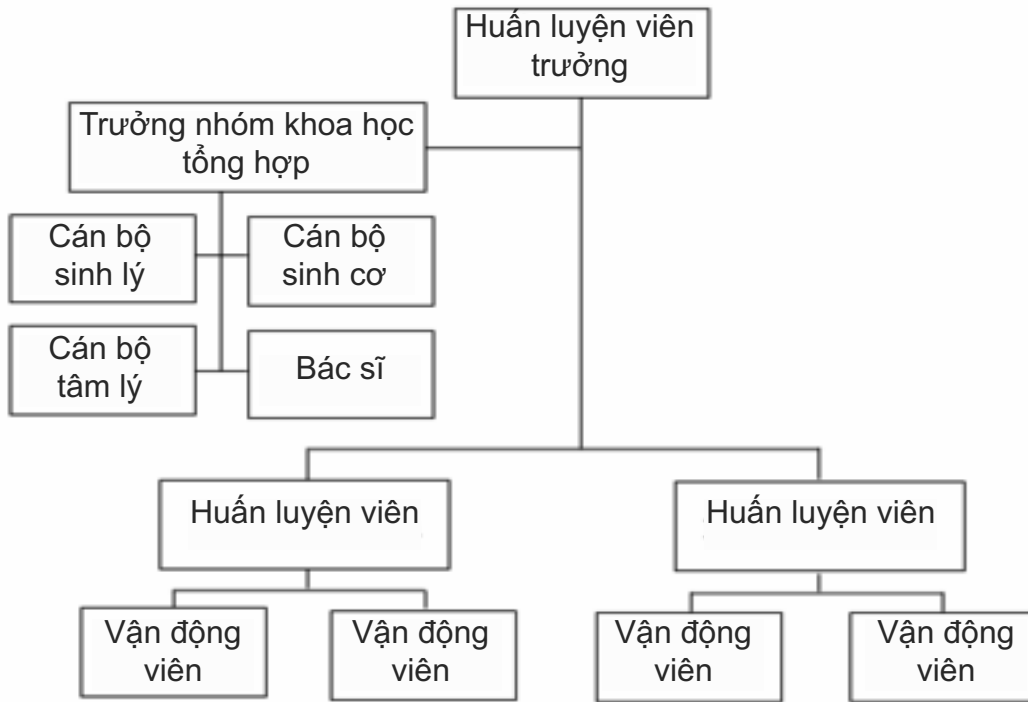
Nhược điểm của mô hình "huấn luyện": 1) Sự tương tác không tốt giữa các ngành khoa học khác nhau, mỗi huấn luyện viên quyết định và

⁽¹⁾PGS.TS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

tổ chức công việc của các cán bộ khoa học với các vận động viên trong phạm vi trình độ và kinh nghiệm của mình, vai trò của khoa học huấn luyện bị xem nhẹ; 2) Việc Sử dụng kinh nghiệm huấn luyện trong sự phát triển hoàn thiện phương pháp huấn luyện được duy trì ở mức yếu. Huấn luyện viên không quan tâm đến việc chia sẻ những kinh nghiệm tích cực của họ

với nhau, bởi vì họ là đối thủ cạnh tranh trong thi đấu và vị trí trong đội tuyển. Chính vì vậy, họ luôn giữ kín những công nghệ và kinh nghiệm huấn luyện của bản thân.

Kết quả thể thao trong mô hình "huấn luyện" được xác định hoàn phụ thuộc vào chất lượng của huấn luyện viên, người tạo ra và duy trì các phương pháp huấn luyện.

Sơ đồ 2. Mô hình "Khoa học" đảm bảo phương pháp khoa học trong đào tạo vận động viên cấp cao

Trong mô hình "khoa học" các nhà khoa học được tổ chức thành một nhóm khoa học tổng hợp, được dẫn dắt bởi một chuyên gia trong khoa học huấn luyện (thường là nhà sư phạm). Các phương pháp đào tạo vận động viên được xác định bởi người đứng đầu của nhóm khoa học tổng hợp, cùng với huấn luyện viên trưởng điều phối huấn luyện viên để thực hiện. Mô hình này - một dạng "công nghiệp" nhất của các tổ chức của nhóm khoa học tổng hợp, mà ý tưởng có thể tạo ra "nhà máy sản xuất huy chương."

Ưu điểm của các mô hình "khoa học": 1) Sự tương tác hiệu quả của các ngành khác nhau được điều phối bởi người đứng đầu của nhóm khoa học tổng hợp; 2) Đảm bảo tính kế thừa và sử dụng hiệu quả thời gian huấn luyện.

Nhược điểm của các mô hình "khoa học": 1)

Sự phụ thuộc của các kết quả của toàn đội vào những phẩm chất chuyên môn của người đứng đầu nhóm khoa học tổng hợp và huấn luyện viên trưởng; 2) Không phù hợp với tính độc lập và nghiệp dư của huấn luyện viên.

Ngoài hai mô hình cơ bản này, còn có thể xuất hiện nhiều mô hình kết hợp khác. Chẳng hạn, trong mô hình "huấn luyện", huấn luyện trưởng có thể tạo các nhóm khoa học tổng hợp riêng của mình và đạt được kết quả cao thông qua việc sử dụng hiệu quả sự phối hợp và hỗ trợ khoa học. Việc lựa chọn mô hình huấn luyện phù hợp được xác định bởi những điều kiện cơ sở vật chất và nguồn nhân lực, cũng như văn hóa và truyền thống xã hội của một quốc gia cụ thể.

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO

4. Trương Quốc Uyên

Những quan điểm sâu sắc của Hồ Chí Minh trong bài báo “Về Câu chuyện Xiki”

7. Nhật Minh

Tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng tài năng thể thao và nhân lực thể thao thành tích cao đến năm 2035

10. Đỗ Hữu Trường

Công tác đào tạo trọng tài, huấn luyện viên, vận động viên Bắn súng Việt Nam đáp ứng tình hình mới

BÀI BÁO KHOA HỌC

13. Nguyễn Văn Phúc

Mô hình lý thuyết giảm thiểu rủi ro trong hoạt động thể dục thể thao ở Việt Nam

19. Đinh Khánh Thu; Vũ Bá Mỹ; Lưu Thị Như Quỳnh

Giải pháp xây dựng môi trường văn hóa tại Trung tâm Đào tạo vận động viên, Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh

24. Đặng Văn Dũng

Thực trạng phân biệt đối xử với người khuyết tật trong tập luyện thể dục thể thao ở các Trung tâm văn hóa đô thị

27. Lê Anh Dũng

Thực trạng thừa cân, béo phì và chất lượng cuộc sống của sinh viên Đại học Huế

32. Ngô Hải Hưng; Ngô Trung Dũng

Xây dựng tiêu chuẩn đánh giá hiệu quả kỹ thuật đánh bóng xoáy lên thuận và trái tay cho sinh viên chuyên ngành Quần vợt năm thứ nhất Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh

35. Hà Thị Liên; Egorov V.N; Mironov D.L; Phạm Trường Nam

Động cơ và nhu cầu về hình thức, nội dung hoạt động thể thao của sinh viên Nga và sinh viên nước ngoài

40. Ek Chansopheak

Thực trạng phong trào thể dục thể thao quần chúng trên địa bàn tỉnh Pursat, Campuchia

44. Bùi Thị Sáng

Ứng dụng và đánh giá hiệu quả bài tập phát triển sức bền tốc độ cho nữ vận động viên đua thuyền Kayak cự ly 500m lứa tuổi 15-17 Câu lạc bộ đua thuyền Hà Nội

49. Nguyễn Ngọc Tuấn; Nguyễn Tiến Chung; Nguyễn Phương Thảo; Võ Văn Ca

Trương quan giữa phẩm chất ý chí và thành tích thi đấu của vận động viên chạy cự ly ngắn Đội tuyển Điền kinh trẻ Quốc gia Việt Nam tại Trung tâm Đào tạo vận động viên Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh

53. Trần Trung Khánh; Dương Văn Phương

Lựa chọn bài tập phát triển sức bền chuyên môn cho nam VĐV lứa tuổi 13-14, câu lạc bộ Quần vợt Quận Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh

58. Nguyễn Việt Hồng; Ngô Thị Hoa

Lựa chọn và ứng dụng bài tập nâng cao chất lượng đòn đá thấp (low kick) trong Muay thái cho nữ vận động viên lứa tuổi 11 – 12 Trung tâm Huấn luyện và Thi đấu Thể thao Công an Nhân dân

62. Phùng Thị Cúc

Thực trạng trở ngại tâm lý trong hoạt động học tập của sinh viên năm thứ nhất Trường Đại học Thể dục thể thao Đà Nẵng

68. Võ Tường Kha

Chỉ dấu Protein trong chẩn đoán sớm các bệnh lý tim mạch vận động viên

TIN TỨC - SỰ KIỆN VÀ NHÂN VẬT

78. Đặng Văn Dũng

Mô hình đảm bảo phương pháp khoa học trong đào tạo vận động viên cấp cao

80. Phạm Tuấn Dũng

Bài tập thể dục nâng cao sức khỏe tại văn phòng làm việc

82. Thẻ lệ viết và gửi bài.

THEORY AND PRACTICE OF SPORTS

4. Truong Quoc Uyen

The profound perspectives of President Ho Chi Minh in the article about the story of Xiki

7. Nhat Minh

Selecting, training and fostering sports talents and high-achievement sports human resources until 2035

10. Do Huu Truong

The training of referees, coaches and athletes in Vietnam's gun-shooting team in order to satisfy the new situation

ARTICLES

13. Nguyen Van Phuc

Theoretical model of risk reduction in sport activities in Vietnam

19. Dinh Khanh Thu; Vu Ba My; Luu Thi Nhu Quynh

Solutions to create a cultural environment at the Athlete Training Center, Bac Ninh Sports University

24. Dang Van Dung

Discrimination against people with disabilities (PWDs) at sports centers in urban cultural centers

27. Le Anh Dung

Assessment of overweight, obesity and students' life quality at Hue University

32. Ngo Hai Hung; Ngo Trung Dung

Developing standards to evaluate the effectiveness of forehand and backhand topspin technique of freshmen majoring in Tennis at Bac Ninh Sports University

35. Ha Thi Lien; Egorov V.N; Mironov D.L; Pham Truong Nam

Motivation and demand of the form and content of sports activities of Russian and foreign students

40. Ek Chansopheak

Current status of mass sports movement in Pursat province – Cambodia

44. Bui Thi Sang

Applying and evaluating the effectiveness of exercises used in speed endurance training for female 500m Kayak athletes aged 15-17 in the Hanoi Sailing Club

49. Nguyen Ngoc Tuan; Nguyen Tien Chung; Nguyen Phuong Thao; Vo Van Ca

Correlation between will quality and competition performance of short distance runners of Vietnam National Youth Athletics Team at Athlete Training Center of Bac Ninh Sports University

53. Tran Trung Khanh; Duong Van Phuong

Choosing exercises to develop professional endurance for male tennis players aged 13-14 Thu Duc District, Ho Chi Minh City

58. Nguyen Viet Hong; Ngo Thi Hoa

Selection and application of exercises to improve the quality of low kicks in Muay Thai for female athletes aged 11-12, People's Public Security Sports Training and Competition Center

62. Phung Thi Cuc

The reality of psychological obstacles in learning activities of first-year students at Da Nang Sport University

68. Vo Tuong Kha

Protein markers in early diagnosis of athlete's cardiovascular diseases

NEWS - EVENTS AND PEOPLE

78. Dang Van Dung

Model used to ensure scientific method in training high-ranking athletes

80. Pham Tuan Dung

Exercise to improve health at the office

82. Rules of writing and posting.